

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Staat van de student: tweehonderd jaar politieke geschiedenis van studiefinanciering in Nederland

Slaman, P.J.

Citation

Slaman, P. J. (2015, January 21). *Staat van de student: tweehonderd jaar politieke geschiedenis van studiefinanciering in Nederland*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/31556>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/31556>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/31556> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Slaman, Pieter

Title: Staat van de student : tweehonderd jaar politieke geschiedenis van studiefinanciering in Nederland

Issue Date: 2015-01-21

Stellingen

behorende bij

Staat van de student.

Tweehonderd jaar politieke geschiedenis van studiefinanciering in Nederland

1. De Nederlandse staat verstrekt sinds 1815 studietoelagen om het aanbod op de arbeidsmarkt te beïnvloeden, om talenten van burgers tot ontwikkeling te brengen en om sociale rechtvaardigheid te bevorderen.
2. Beleidsmakers hoopten met publieke ondersteuning van studenten maatschappelijke ontwikkelingen in gewenste richtingen te kunnen sturen. Zulke richtingen waren de vorming van staat en natie, welvaartsgroei, behoud van traditionele verhoudingen of juist emancipatie van achtergestelde groepen.
3. De rol van de rijksoverheid in de financiering van studenten is sinds 1918 in twee stappen gegroeid van zeer beperkt naar dominant. Beide stappen werden gezet in tijden van uitzonderlijke economische en sociale nood.
4. Studiefinanciering is sinds 1953 zowel een vorm van onderwijsbeleid, van sociaal beleid als van inkomenspolitiek geworden. Daardoor zijn meer partijen, visies en belangen bij de besluitvorming betrokken en is politieke besluitvorming complex en traag geworden.
5. Onderwijsministers zijn sinds het begin van de twintigste eeuw zelden de meest invloedrijke figuren geweest in de besluitvorming rond studiefinanciering, maar zijn wel steeds verantwoordelijk gehouden voor het beleid. Dat geeft hun positie iets tragisch.
6. Nederlandse politieke geschiedschrijvers hebben zich in het verleden teveel afzijdig gehouden van het wetenschappelijk debat over overheidsbeleid.
7. Beleidsgeschiedenis slaat een brug tussen de politieke en de sociale geschiedenis en leidt zo tot inzicht in de manier waarop zij samenhangen.
8. Om aard en vorm van verzorgingsstaten te kunnen begrijpen is het noodzakelijk om een beeld te vormen van de oorsprong en historische ontwikkeling ervan. Historici kunnen aan dat beeld bijdragen.
9. Momenten van sociale en economische crisis in de Nederlandse geschiedenis verdienen meer aandacht van historici vanwege de cruciale rol van zulke momenten in de ontwikkeling van de rol van de centrale overheid in de samenleving.
10. Om een eigen bijdrage te kunnen leveren aan het sociaalwetenschappelijk debat over ontwikkeling van beleid, moet de beleidshistoricus afstand houden van sociaalwetenschappelijke methoden.
11. Grootschalige digitalisering van historische bronnen leidt tot een ongekennde verruiming van het blikveld en de mogelijkheden van de historicus.
12. “Zelfs wanneer men aan het verleden denkt, gaat men vooruit, en dus zou ik zeggen, dat verleden dat herleeft, altijd toekomst is.”
(Marten Toonder, ‘Tom Poes en de klokker’ in: *De Java-bode* 22 december 1953)